

СТАНОВИЩЕ

*от проф. д-р Добринка Чанкова - преподавател по Наказателен процес,
ръководител Катедра „Публичноправни науки и публичен мениджмънт“ в
Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ - Благоевград*

член на научното жури съгласно заповед № 4581з-1194/08.12.2015г. на Ректора на Академията на МВР в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“, професионално направление 3.6 „Право“, научна специалност „Наказателен процес“, обявен от Академията на МВР в ДВ бр. 78 от 9 октомври 2015г.

Относно: *научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участника в конкурса доцент д-р Веселин Бориславов Вучков*

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Доц. д-р Веселин Вучков е единствен кандидат в посочения конкурс. Той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на правилника за приложението му и вътрешноведомствените актове на АМВР. Има дългогодишна академична кариера, стартирала през 1996 г. и е преминал последователно през всички етапи на професионалното израстване. Основно е бил и е преподавател в АМВР, но така също и в ЮЗУ „Н. Рилски“, а и в други висши училища в страната.

Кандидатът има и практически стаж като следовател, а така също е бил заместник-министър и министър на вътрешните работи, народен представител в 42-то и 43-то Народно събрание и член на постоянните парламентарни комисии по вътрешна сигурност и обществен ред и за контрол над специалните служби. Участвал е в редица работни групи за изготвяне на Стратегия за националната сигурност на Република България, за изменения и допълнения на НПК, ЗСРС и други законопроекти, а така също и в научно-изследователски проекти. Има специализации в САЩ и Германия. Това е дало особено благоприятно отражение върху научната му дейност, тъй като познава в детайли наказателно-процесуалната дейност във всичките ѝ аспекти - теоретични, практически, организационни, управленски и т. н.

В конкурса за “професор” кандидатът е представил за рецензиране: 1 монография; 10 статии; 2 научни доклада, изнесени на конференции и 5 учебно-методически помагала. Представена е справка за 52 известни цитирания, както и всички други изискуеми материали.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приносите в представената за участие в конкурса творческа продукция

Първостепенна област на изследване и на научните и експертни познания на доц. Веселин Вучков е досъдебното наказателно производство. Това е

приоритетна тема за автора повече от десетилетие и той заслужено ѝ отделя сериозно внимание. Без съмнение, това е „слабото звено“ на българския наказателен процес, основание за критики и в мониторинговите доклади по Механизма за сътрудничество и проверка на Европейския съюз, и в редица решения на Европейския съд по правата на човека.

Основният научен труд, с който кандидатът участва в конкурса, е монографията „Образуване на досъдебното производство /актуални проблеми/“, издадена от правното издателство “Сиби“ през 2015г. в обем 179 стр., включително библиография и резюмета на английски, немски и руски езици. Той е посветен на интерпретиран в теорията институт, но с винаги важно практическо значение. Освен това, динамиката в законодателството обуславя необходимостта от нови научни изследвания. Значимостта и полезността на труда се определят и от факта, че той представлява обобщение и систематизация на знанието по въпроса от последните 50 години. Така, той се явява първото самостоятелно монографично изследване по темата, което само по себе си има приносен характер.

В труда задълбочено и изчерпателно, често пъти за пръв път с оглед промените в законната уредба през последните години, са разгледани редица основополагащи институти, характерни за началото на досъдебното производство. Така например, следва изрично да се посочи анализа на разследващите органи по актуалния НПК, техните правомощия и разпределението на наказателните дела между тях /междувпрочем, по въпроса авторът е публикувал и статия в сп. Правен алгоритъм, бр. 2/2015г./. Друго значимо теоретично постижение с приносен характер е критичният анализ на разпоредбата на чл. 212, ал. 2 НПК относно поставянето на начало на досъдебното производство, без да се издава постановление на прокурора. Авторът прецизно е изследвал връзката между конкретната разпоредба на НПК и някои от функционалните приоритети на звена на изпълнителната власт. Проблемите на оперативно-издирвателната дейност на българската полиция в аспекта на процесуалната перспектива също са намерили дължимото теоретично внимание. Следва да се изтъкне и критичния и конструктивен анализ по повод промените в режима на специалните разузнавателни средства през последните години.

Любим похват на автора са историческите ретроспекции /с. 93 и другаде/. Те открояват „лъкатушенето“ на законодателя през годините, свързано с въвеждането, отмяната, повторното уреждане и т. н. на определени институти като предварителната проверка, например, която авторът уместно е изследвал и анализирал. От това са изведени съответните поуки и за законотвореца, и за практиката.

Все пак, следва да се посочи, че сравнително малко внимание е отделено на втория законен повод за образуване на досъдебно производство - „информация за извършено престъпление, разпространена чрез средствата за масово осведомяване“ /чл. 208, т. 2 НПК/. В съвременното информационно общество съществува огромно многообразие на начините за разпространение на информация. Например, значим феномен от последно време са социалните мрежи - Facebook, Twitter, Instagram и др., както и форумите, които поддържат редица електронни издания - вестници, списания, портали. Какво наказателнопроцесуално значение, включително за образуването на наказателно

производство, би имала информацията, публикувана в тях, при положение, че авторите им използват псевдоними? От друга страна, често в нея се съдържат достатъчно на брой и конкретни данни за извършени престъпления. Когато съобщенията не са анонимни или пък авторството може да бъде верифицирано, каква следва да бъде наказателнопроцесуалната реакция? Следва ли да бъдат държани отговорни за тази информация интернет доставчиците? Тези въпроси не са намерили отговор в труда. Отчасти на тях е отделено внимание в Решение № 64569 от 16 юни 2015 г. на Европейския съд по правата на човека по делото „Delfi AS vs. Estonia”, но възприетите в решението положения не са безспорно приемани, тъй като създават заплахата за свободата на споделяне на информация. Препоръчвам допълнително изследване в посоченото направление.

Не е голям броят на източниците на чужди езици, освен руския, което оставя впечатлението, че постиженията на западната доктрина остават донякъде пренебрегнати. А тя, като цяло, е в посока опростяване на наказателната процедура, и в известна степен в дисонанс с формализирания български наказателен процес, в това число и в изследванията стадий.

Авторът изрично е посочил, че дискусиите относно диференцираните процесуални форми не е обект на неговото специално внимание /с. 124/, с изключение на особеностите на образуването на бързото и незабавното производство. Трябва да се изтъкне, че съпоставянето с образуването на досъдебната фаза по общия ред и изследването на конституирането на обвиняемия при тези производства има теоретично значение, а и се дава отговор на редица практически въпроси. Считаю, че би било полезно да се изследват спецификите и на други диференцирани процедури, например от възстановителното правосъдие, пък било и вземайки акт от сравнителния законодател.

Авторът отново поставя безспорния, според теорията, въпрос, че наказателното производство се образува по факта /in rem/, а не срещу лицето /in personam/, като сочи нови аргументи, от които очевидно практиката се нуждае.

Трудът е написан на висок научен стил, изказът е прецизен.

И в другите представени за рецензиране трудове се съдържат ценни идеи с приносен характер за развитието на наказателнопроцесуалното законодателство и практика, а и в по-широк план. В статията „Относно две разпоредби за необходимата защита /чл. 94, ал. 2 и чл. 96, ал. 1 НПК/“ /под печат/ е направен задълбочен анализ на едно противоречие, като е изготвено конкретно предложение *de lege ferenda* за отстраняването му.

В статията „Трудните отговори за тайните служби“, сп. Общество и право, 2012г., кн. 8, се съдържа детайлен анализ на проблема с липсата на законова регламентация на дейността на службата за охрана, цивилното външно разузнаване и военното външно разузнаване. В крайна сметка се стигна до приемане на няколко закона, необходими за функционирането на системата за национална сигурност, което доказва верността на авторите тези и безспорния му принос към усъвършенстване на законодателството.

В колективния труд „Престъпления против избирателното право: методика за разследване“, изд. Сиела, 2011 г., кандидатът разглежда важни и особено актуални въпроси за началото на досъдебното производство по дела от този

род, допустимите специални разузнавателни средства, правомощията на полицейските органи и други.

Следва специално да се изтъкнат издадените, макар и в съавторство, учебни помагала - „Тестове по наказателен процес“ и „Наказателен процес /схеми и таблици/“. Те са особено полезни за учебния процес, вече имат по няколко издания /при първоначалната си поява нямаха аналог в българската учебна правна литература/ и по съвременен начин спомагат за усвояването на знания от наказателно-процесуалното право.

Ценни и за студенти, и за действащите юристи са сборниците „Съдебни експертизи“, 2010 г. и Постановления и тълкувателни решения по наказателни дела /1957-2010/, 2011г., издадени от „Феня“.

Взети в съвкупност, трудовете на кандидата съществено допринасят за обогатяване на наказателно-процесуалната книжнина.

Впечатленията ми от взаимодействието ни на академично ниво са отлични.

III. Заключение

Научните и научно-приложните приноси, както и професионално-академичната дейност на доцент д-р Веселин Вучков ми дават достатъчно основание да направя **категорично положително заключение относно избора му на академичната длъжност „професор“ по научната специалност „Наказателен процес“** и предлагам на Факултетния съвет на Факултет „Полиция“ при Академията на МВР да избере доц. д-р Веселин Бориславов Вучков на тази длъжност.

8.01.2016г.

Член на научното жури:

/проф. д-р Добринка Чанкова/